

Language consultations: electronic database

<http://www.valodaskonsultacijas.lv/en/questions/718>

Question	<p>Humāns vai humanitārs?</p>
Answer	<p>Pareizi ir abi varianti, tomēr katram no tiem ir sava atšķirīga nozīme.</p> <p>humāns -ais, īp.; humāna -ā, īp.; humāni apst. 'Tāds, kura attieksmē pret citiem cilvēkiem izpaužas cieņa, atsaucība, iejūtība, sirsnība.' <i>Humāns cilvēks. Humāni mērķi. Humānākās profesijas pārstāvji. Humānā palīdzība. Būt humānam.</i></p> <p>humanitārs -ais, īp.; humanitāra -ā, īp. 'Saistīts ar zinātnēm, kas pētī kultūru, valodu, vēsturi, šīm zinātnēm raksturīgs.' <i>Humanitārās zināšanas. Lasīt lekcijas humanitārajos priekšmetos.</i></p> <p>Apzīmējumi humāns un humanitārs praksē tiek lietoti gan kā sinonīmi, gan vārdi ar atšķirīgu nozīmi. Dažkārt vārdi humanitarian angļu valodā un humanitārs latviešu valodā uzskatīti par t.s. viltusdraugiem, proti, par vārdu pāri, kuriem ir līdzīga forma, bet atšķirīga nozīme. Tādas vārdkopas kā humanitarian aid un humanitarian assistance tiek tulkotas kā humānā palīdzība, savukārt humanitarian crisis un humanitarian intervention – atbilstoši humanitārā krīze un humanitārā intervence.</p> <p>LZK Terminoloģijas komisijas 2002. gada lēnumā № 10 „Par angļu valodas termina <i>humanitarian intervention</i> ekvivalentu latviešu valodā” minēts, ka „[tā] kā vārds <i>humanitārs</i> ir internacionālisms un angļu valodā tā nozīme nav ierobežota ar humanitārajām zinātnēm, LZA Terminoloģijas komisija atzina par pieņemamu paplašināt vārda <i>humanitārs</i> nozīmi atbilstoši nozīmei angļu valodā: ‘tāds, kas domāts cilvēku labklājībai, kas cenšas sekmēt cilvēku labklājību’. Paplašinot apzīmētāja <i>humanitārs</i> izpratni, kļuva iespējams apstiprināt terminu <i>humanitārā intervence</i> (...).”</p> <p>Jāteic, vārda humanitārs nozīme ‘tāds, kas domāts cilvēku labklājībai, kas cenšas sekmēt cilvēku labklājību’, lielākoties sastopama terminos vien un vispārlietojamās vārdnīcās nav minēta.</p>
Sources	<p>Mūsdienu latviešu valodas vārdnīca: humāns</p>

Mūsdienu latviešu valodas vārdnīca: humanitārs

Terminoloģijas Jaunumi. Nr. 3. Rīga : LZA Terminoloģijas komisija, 2003.

Nacionālais terminoloģijas portāls: humanitarian

